

უკალაზე არაკოლი იზირებული რთვები საქართველო

„რთველი 2013“ აქტიურ ფაზაში შევიდა. პროცესს მეთვალყურეობას სოფლის მეურნეობის სამინისტრო, ღვინის ეროვნული სააგენტო და სპეციალურად „რთველი 2013“-ის ორგანიზებული ჩატარების მიზნით გურჯაანში შექმნილი საკორდინაციო შტაბი უწევს.

სოფლის მეურნეობის მინისტრი

შალვა ფიფაი, მინისტრის პირველი მოადგილე დავით შერგაშვილი და ღვინის ეროვნული სააგენტოს თავმჯდომარე ლევან დავითაშვილი თელავის მუნიციპალიტეტში 17 სექტემბერს ყურძნის ჩაბარების პროცესს გაეცნენ და ღვინის საწარმოები დათვალიერებს.

„საქართველოში წელს ყურძნის კარგი მოსავალია. ათევლი წელის მანძილზე, „რთველი 2013“-ის ფარგლებში, წელს პირველი და ერთ დღეში 4000 ტონა ყურძნის გადამუშავდება. წლებანდელი რთველი გადამამარილი ეტაპი იქნება მელინებობა-ძეგნახების დარღის განვითარებაში. სახელმწიფო მასშიმალურად შეუწყობს ხელს კანალ კონკურენციას და საბაზრო პირობებს. წელს, საგარეულო, 150 ათას ტონა კურძნის მისავალ ველობდებით. ჩენდ ხელშეწყობა პროექტში კარგი შედეგი გამოიღო,“ — განაცხადა შალვა ფიფაი.

მინისტრმა რთველის პროცესში გაცემული სესხების სტატისტიკზეც ისახავდა: „პირველ, მეორე, მესამე და მეოთხე კომპონენტში მოლოანდ 98 მილიონი ლარის სესხებია გაცემული, დაახლოებით, 5 300 ბენეფიციარზე. ამას გარდა, არის მეხსოფე კომპონენტი კონკურენტულად მერვინებისთვის, ყურძნის შესაძლებელი. ამის ფარგლებში დღეის მდგრამობით (17 სექტემბრისთვის), 42 მილიონი ლარია დამტკიცებული. ანუ, სერთო ჯმში, 140 მილიონი ლარის სესხა დამტკიცებული და გაცემული შეღათათანი გვრცესხის ფარგლებში.“

შეღათათანი აგროსესხების დადგინდებული ეფექტზე „შემის“ „წინანდლის დევლო მარნის“ მეპატრონები: „წითელ ყურძნებს დღეში 200-250 ტონას გაიბარებდი. ახლა ვიბარებ დღეში 100-120 ტონას. ამ ეტაპზე წინანდლის ზონიდან მოვაჭვს. მერე უკვე სხვა ზონებიდანაც ავიღებთ. წელს განსაკუთრებული რთველია. ყურძნებიც ადრე დამტკიცებული და კარგი ხარისხისაცაა. რაც შეეხება სესხის, ორი სახის ავიღე: ერთი — ყურძნის ჩაბარებისთვის, მეორე — საწარმოების გასაფარობლად. ესეც გალიონ კარგი დაბარებაა. მე 500 ათასი ლარის ფარგლებში ავიღე დანართებისთვის 7-წლით 1%-იანი სესხი, რაც ძალიან დიდი ხელშეწყობაა ჩენდის შეღათათანი აგროკურედიტის პროექტის ფარგლებში, საწარმოების გაფართოება-გადამარტინება და წარმოების გაზრდაში.“

კომპანია „შემის“ წინანდლის დევლო მარნისა „და თელავის ღვინის მარნის“ საწარმოების წარმომადგენლებმაც ისახავდეს. აღნიშნულმა კომპანიებმა შეღათათანი აგროკურედიტის პროექტის ფარგლებში, საწარმოების უკვე ესპარტის ფარგლებში და წარმოების გაზრდაში განხილობება და წარმოების გაზრდაში განხილოებებს.

კომპანია „შემის“ წელს 1200 ტონა ყურძნის (800 ტონა საცერავი და 400 ტონა რქაშითელ და მწვანე) გადამუშავდას გეგმავს. დღეისთვის კომპანიამ, საერთო ჯმში, უკვე გადამუშავა 670 ტონა ყურძნი. „შემის“ პროცესში ექსპორტზე რუსულ ბაზაზეც გადის. უკვე ესპარტის რთველი 32000 ბოთლი ღვინო.

იყდეთ ცოდულაშვილი, კომპანია „შემის“ განხილური დირექტორი:

უკეთ ჩატარების საშუალება მოგვეცა. ღვინის ეროვნული სააგენტო ძლიერი არა არა მუშაობს. ეს არის კულტურული მეცნიერებების მიზნით, მილიონი ლარის ღირებულების კულტური იყიდეთ და ახალი რეზერვუარები შევიძინეთ. ჩენ ღვინო გავგაქვს 20-ზე მეტ ჰავუ ანაში, მათ შორის, რესერვშიც. რაც უფრო მეტი გასაღების ბაზარი იქნება, მით უკუთხისია კომპანიისთვის.“

ღვინის ეროვნული სააგენტოს ხელმძღვანელი ღეგან დავითაშვილი ამბობს, რომ წელს ბევრი დაუბრული ღვინოს ქარხანა გაისხნა და ყურძნის ჩაბარება ისევ დაიწყო: „ქარხნების ტექნიკური მდგრამარება სხვადასხვა, არსებობენ მოწინავე ქარხნები და ისე-თეობიც, რომელიც უფრო ნაკლებად აღჭურვილები არაა მოწინავე იუნივერსიტეტიდან. ზოგი საწარმო აღარ ფუნქციონირებდა და ახლა დაიწყეს ყურძნის ჩაბარება. მათ დრო სტარტირებათ, მოწინავე ქარხნებს რომ დაეწიონ. რამდენიმე წლიან პერსევერაციაში, ვფიქრობ, ასც იქნება.“

დავითაშვილის თქმით, სწორედ საწარმოების ტექნიკური გადაისაღებისთვის გამოიყო 7-წლიან სესხი და, ფაქტობრივად, ყველა ღვინის კომპანიას ჰქონდა წელის მასზე:

„თითოეულ კომპანიას შეეძლო მილოობრივი სესხის აღება. კომპანიას 1% გამოსიღვიდა გადასახადი, იქიდან გამომდინარე, რომ სახელმწიფო ას საბრძოლებრივ განაკვეთის 12%-ის ღირებულების სუბსიდირებას ახდენდა. რაც შეეხება რთველისთვის სესხის, ერთ კომპანიას 10 მილიონ ლარამდე შეუძლია იღიოს. უკვე არის 3, 4, 5-მილიონამდე სესხის აღება. კომპანიას 1% გამოსიღვიდა გადასახადი, იქიდან გამომდინარე, რომ სახელმწიფო ას საბრძოლებრივ განაკვეთის 12%-ის ღირებულების სუბსიდირებას ახდენდა. რაც შეეხება რთველისთვის სესხის, ერთ კომპანიას 10 მილიონ ლარამდე შეუძლია იღიოს. უკვე არის 3, 4, 5-მილიონამდე სესხის აღები, რომელიც იყენება გაცემული ღვინოს. ეს სესხები არის სუბსიდირების ას დანართებისთვის 7-წლით 1%-იანი სესხი, რაც ძალიან დიდი ხელშეწყობაა ჩენდის შეღათათანი აგროკურედიტის პროექტის ფარგლებში, საწარმოების გაფართოება-გადამარტინება და წარმოების გაზრდაში.“

თელავის ღვინის მარნის „შემის“ წინანდლის დევლო მარნის და „თელავის ღვინის მარნის“ საწარმოების წარმომადგენლებმაც ისახავდეს. აღნიშნულმა კომპანიებმა შეღათათანი აგროკურედიტის პროექტის ფარგლებში, საწარმოების უკვე ესპარტის ფარგლებში და წარმოების გაზრდაში განხილოებებს.

იყდეთ ცოდულაშვილი, კომპანია „შემის“ წელს 1200 ტონა ყურძნის (800 ტონა საცერავი და 400 ტონა რქაშითელ და მწვანე) გადამუშავდას გეგმავს. დღეისთვის კომპანიამ, საერთო ჯმში, უკვე გადამუშავა 670 ტონა ყურძნი. „შემის“ პროცესში ექსპორტზე რუსულ ბაზაზეც გადის. უკვე ესპარტის რთველი 32000 ბოთლი ღვინო.

იყდეთ ცოდულაშვილი, კომპანია „შემის“ განხილური დირექტორი:

„თელავის ღვინის მარნის“ ერთ-ერთი დამფუძნებელი: „ჩენება კომპანიამ სესხის სახელმწიფოს თანადგომით აიღო ამ შემთხვევაში სახელმწიფო აფინანსებს თანხის გარკვეულ ნაწილს. ეს ძალიან კარგი ჩენდის რთველის, რადგან დღიდების და წარმოების და წარმოების გაზრდაში განხილოების და რთველის“

უკეთ ჩატარების საშუალება მოგვეცა. ღვინის ეროვნული სააგენტო ძლიერი არა არა მუშაობს. ეს არის კულტურული მეცნიერებების მიზნით, მილიონი ლარის ღირებულების კულტური იყიდეთ და ახალი რეზერვუარები შევიძინეთ. ჩენ ღვინო გავგაქვს 20-ზე მეტ ჰავუ ანაში, მათ შორის, რესერვშიც. რაც უფრო მეტი გასაღების ბაზარი იქნება, მით უკუთხისია კომპანიისთვის.“

ღვინის ეროვნული სააგენტო მოწინავე იუნივერსიტეტიდან:

„გამოსახული ღვინის ერთ-ერთი დამფუძნებელი: „ჩენება კომპანიამ სესხის სახელმწიფოს თანადგომით აიღო ამ შემთხვევაში სახელმწიფო აფინანსებს თანხის გარკვეულ ნაწილს. ეს ძალიან კარგი ჩენდის რთველის, რადგან დღიდების და წარმოების გაზრდაში განხილოების და რთველის“

უკეთ ჩატარების საშუალება მოგვეცა. ღვინის ეროვნული სააგენტო ძლიერი არა არა მუშაობს. ეს არის კულტურული მეცნიერებების მიზნით, მილიონი ლარის ღირებულების კულტური იყიდეთ და ახალი რეზერვუარები შევიძინეთ. ჩენ ღვინო გავგაქვს 20-ზე მეტ ჰავუ ანაში, მათ შორის, რესერვშიც. რაც უფრო მეტი გასაღების ბაზარი იქნება, მით უკუთხისია კომპანიისთვის.“

ღვინის ერთ-ერთი დამფუძნებელი:

„ჩენება კომპანიამ სესხის სახელმწიფოს თანადგომით აიღო ამ შემთხვევაში სახელმწიფო აფინანსებს თანხის გარკვეულ ნაწილს. ეს ძალიან კარგი ჩენდის რთველის, რადგან დღიდების და წარმოების გაზრდაში განხილოების და რთველის“

უკეთ ჩატარების საშუალება მოგვეცა. ღვინის ეროვნული სააგენტო ძლიერი არა არა მუშაობს. ეს არის კულტურული მეცნიერებების მიზნით, მილიონი ლარის ღირებულების კულტური იყიდეთ და ახალი რეზერვუარები შევიძინეთ. ჩენ ღვინო გავგაქვს 20-ზე მეტ ჰავუ ანაში, მათ შორის, რესერვშიც. რაც უფრო მეტი გასაღების ბაზარ

**„ერავის თითო თითზე არ დაუკარების სახელმოში
ციტუაციის გამოსასწორებლად..”**

როგორი იქნება საპატიოდენტო
შედეგები? ამაზე პრაგნოზის სხვა-
დასხვა ვერსია არსებობს. „პლასტი-
ლინის კაცზე“, „ფერლის პრინცი-
საზე“, „ვი დაქტიორება“ თუ სხვა
კანიდატებზე იძლევანდ არ ღლავს
ხალხი, რამდენადაც — საარჩევნო კო-
მისიერებში ისეთი ხალხის შეყვანაზე,
რომლებიც ცნობილი იყვნენ მოსკ
იდეითა და გაყალბებებით. ამბობენ,
რომ, ამ მხრივ, საქართველოს სხვა-
დასხვა კუთხეს შორის სამეცნიელო
ყოველთვის ლიდერობდა გასული
წლის საპატიოდენტო არჩევნებზე
სამეცნიელოში „ქართულმა ოცნებამ“
ვერ გამარჯვა. წაგების მიზეზებსა
და სამეცნიელოში არსებულ სიტუა-
ციებზე „პლასტის იპტუმს“ „ზურაბ
ბიგვავა ესაუბრა. ის „ქართული ოც-
ნების“ მარტივილის შტაბს ხელმძღვა-
ნელობდა...

— ბატონიზმი ზურაბ, თქვენ კარგად
იცნობთ იმ სიტუაციას, რომელიც
საარჩევნო თვალსაზრისით იყო 2012
წლის წინ სამეგრელოში. გაისხენეთ
ეს პერიოდი და ასენით, რატომ ჰქონ-
და ცუდი შედეგები იქ „ქართულ
ოკებას?“

— ამას აქვთ, როგორც სუბიექტური, ასევე ობიექტური მიზნები. სამეცნიეროს დამონიტორი და გადაგვარება სააკადემიუროს რეკონსტრუქციაში დაწყებულია. სამეცნიეროს დამონიტორი, გაუპატიურება, გადაწყვა და დაჩრდება დაიწყო 1992 წლიდან მხედრიონის მიერ. რაც ვერ გაანადგურა შევარღნაძის არეუმშა, მისი განადგურება განაგრძო სააკადემიურო ახალი იეპის, ქარდავების, კოდეტების... და გოროზიების ხელით. აფხაზეთის დაკარგვის შემდეგ, აყვავებული სამეცნიერო, რომელიც წარმოადგენდა სატრანზიტო-საკურორტო ზონას, ჩაკეტილი ჩიხი გახდა. სამეცნიეროში არ მუშაობს არცერთი ფაბრიკა-ქრებანა. ექ ყველაზე დიდია უმშევრობა სხვა რეგიონებთან შედარებით. სამეცნიერო გახდა ახალი იეპის გუბერნიის. მათ გავლენას კი იყავდა პრიურატურა, შინაგან საქმეთა სამინისტრო და ბოლოს — თავდაცვის სამინისტრო თავისი სამხედრო პოლიციით. ვინც ხმას ამოიღებდა, მას ელოდა უსასტიკესი ბედი იჯახის წევრებთან ერთად, სიცოცხლის დაკარგვაც კი. ამან გამოიწვია, რომ სამეცნიერო დატოვა ყველამ, ვინც არ შეეგუა ამ რეჟიმების პარაგვაში. სამეცნიეროში, ძირითადად, დარჩენილი მხოლოდ მოხუცების გადაწყვეტილების გადაღებით. სამეცნიერო გადაღების შემდეგ გამოიწვევს სახელისუფლებლო ქალს, რომელსაც შეიძლება „ქართული ოცნება“ გადაჰვევს. დარწმუნებული ვარ, „რესპუბლიკური პარტია“ და „ნაციონალური მოძრაობა“ შეეცდებან მოლაპარაკებას ხელისუფლების შემდგომი გადანაწილებისთვის. მათთვის საფრთხის შემცვლელი ხელისუფლებაში ეროვნული ძალების მოსვლა. ვინც არ უნდა მივიღეს ხელისუფლებაში, რუსეთთან ურთიერთობების დაღაგებას შეეცდება. ახალი კონსტიტუციიდან გამომდინარე, პრეზიდენტი ვერაცვერს გადაწყვეტის პარლამენტის გარეშე. ამიტომ მთავარია, ვინ იქნება პარლამენტში და არა — ვინ იქნება პრეზიდენტი.

თული ოცნება“, მაგრამ ეს დაპირება გადაჰყო კოპაბიტაციას.

— როგორ პროგნოზს გააკეთებდით
საპრეზიდენტო არჩევნებთან დაკავში-
რებით?

— რაც შეეხება საპრეზიდენტო არჩევნების პროგნოზებს, თუ „ქართულმა ოცნებამ“ ძირიფესიანად არ შეცვალა თავისი მიღობა ამომრჩევლებისადმი, მისი კანდიდატი შეიძლება მეორე აღგილზეც ვერ გავიდეს სამეცნიელოში. დღეის მდგომარეობით, ალბათ, პირველზე გავა ბურჯანაძე, მეორეზე — ბაქარაძე, და მესამეზე — მარგველაშვილი. აი, სანამდის მიიყვანა კოპაბიტაციამ „ქართული ოცნება“.

კონტენტი. ივანიშვილის გადაღომა საპრეზიდენტო არჩევნების შემდეგ გამოიწვევს სახელისუფლებლი ქალს, რომელსაც შეიძლება „ქართული ოცნება“ გადაჲვეს. დარწმუნებული ვარ, „რესპუბლიკური პარტია“ და „ნაციონალური მოძრაობა“ შეეცდებიან მოლაპარაკებას ხელისუფლების შემდგომზე გადანაწილებისთვის. მათთვის საფრთხის შემცვლელია ხელისუფლებაში ეროვნული ძალების მოსვლა. ვინც არ უნდა მოვიდეს ხელისუფლებაში, რუსეთთან ურთიერთობების დალაგებას შეეცდება. ახალი კონსტიტუციიდან გამომდინარე, პრეზიდენტი ვერაფერს გადაწყვეტს პარლამენტის გარეშე. მიტომ მთავარია, ვინ იქნება პარლამენტში და არა — ვინ იქნება პრეზიდენტი.

ვისაც დღეს პატივს ვცემ „ქართული ოცნებაში“, დარჩა ორი ადამიანი: ბიძინა ივანიშვილი და ირაკლი ღარიბაშვილი. ჭერჭერობით, ჩემს ადგილს ვხედავ კოპაბიტაციასთან და „ქართული ოცნების“ სიმსივნის წარმონაზრობთან ბრძოლაში.

— ରୁପା ମାର୍କେଟିଙ୍ଗଲିସ „ଫାରତୁଳି
ଓପନ୍ଦବିଶ୍ୱାସ“ ଶ୍ରାବନ୍ କ୍ଷେତ୍ରମଧ୍ୟବାଣୀଲୋଡ଼ିଟ,
ଦୁନ୍ଦୁବରୀଗୋଟା, ସାରାହିର୍ବଜନ ଲଲଖୀସ ଦେବର
ଏତ୍ତାଳୀସ ଏଗ୍ରିନ୍ଡର୍ଲେବର୍କୋଲିଟ. ମାଝିନ ସା-
ଲଲଖୀସ ଫାରତମଧ୍ୟବାଣୀଲୋଡ଼ିଟ ୬ କ୍ରମିଯିବୀଳ
ପ୍ରକାଶ ନେମନ୍ଦାଗର୍ଦା ଏଠା ମଦ୍ଦନାଂଦ ଲଲଖୀସ,
ଏଥାମ୍ଭେଦ — ମିହାରତ୍ତବ୍ୟୁଳ ବାର୍ତ୍ତା, ଅଳ୍ପ
ଗ୍ରାହେଲୁ କ୍ଷେତ୍ରା ମଦ୍ଦନାଂଦରୁବା?

— ରୁପା 2012 ମୁହଁନ୍ତିରୁ 1 ଅନ୍ତିମଦିବ୍ରତିରୁ

არჩევნები იყო, მაშინ 13 კომისიის წევრიდან 2 იყო „ქართული ოცნების“, დანარჩენი 11, ფაქტობრივიადა, „ნაციონალური მოძრაობის“. ამ არჩევნების დროს დიდი როლი შეასრულა დამკარგებლების ინსტიტუტმა და ვიდეო-კამერების დამონტაჟებამ საარჩევნო უბნებზე. ეს იყო უფრო მასშტაბური გაყალბებისგან ერთ-ერთ

თუ შემაკავებელი ფაქტორი. დღეს კი საარჩევნო უბნებზე გავჭის ასეთი მოცემულობა: 13 კომისიის წევრიდან 6 არის კოალიცია „ქართული ოცნების“, 1 — „ნაციონალური მოძრაობის“ და 6 ნიშანავს ცესკო(საოლქო საარჩევნო კომისია). მარტვილის რაონბში ამ 6 წევრის დარიშვნი მოხდა „ნაციონალებსა“ და „ქართული ოცნებას“ შორის გარიგებით (3-3 წევრი). გამოდის, რომ „ოცნებას“ ჰყავს 9 წევრი და 4 — „ნაციონალებს“. ეს კი ჩემთვის პრინციპულად მიუღებელია. წინააღმდეგი ვარ ყველანაირი საარჩევნო გარიგების, როგორც „ნაციონალებთან“, ასევე ნებისმიერ პარტიებს შორის. ერთხელ და სამუდამოდ უნდა ისწავლოს ხელისუფლებამ არჩევნებისადმი პატივისცემი. თუ გინდათ, რომ ენდონ არჩევნებს და პატივი სცენ, ის არ უნდა ააყოლობოს.

— თუ შეგიძლიათ, საპრეზიდენტო
ქანდიდატებთან დაკავშირებით სა-
მეცნიეროს მოსახლეობის განწყობის
შისახის დაითხრათ...

— სამეცნიელოს მოსახლეობა არის
იმედგაცულებული. არ აღმოჩნდა საკ-
მარისი უფასო ხენა-თესავა, სასუქების
დარიგება, უფასო დაზოვვება, უფასო
ბაგა-ბაღი, ციხეებში აღამანური მოპყ
რობა და პიროვნების თავისუფლება.
არ აღმოჩნდა და რატომ? იმიტომ,
რომ ნდობა ბიძნა ივანიშვილის
პიროვნებისადმი იყო უფრო დიდი
და მოლოდინებით საცე. ამას ხელი
შეუწყო უდავოდ ბევრმა დაპირებამ.
დაპირებების ზუსტად ის ნაწილი ვერ
შესრულდა, რომელიც განსაზღვრავს
ადამიანების ცხოვრებისულ მოთხოვ-
ნილებას და კეთილდღეობას. პირველი
და ყველაზე მთავარი: ამ ხალხმა ვერ
შეამჩნია სამართლიანობის აღდგენის
მცდელობაც კი. ვინც მათ ხაგრავდა,
ამცირებდა და დასკინოდა, დღესაც
პირში უცინის და დასკინის. ლირ-
სებაშელაცულმა სამეცნიელომ ვერ
აოიდანა ლირსიბა. ზეარს ჰერთა.

A black and white portrait photograph of a middle-aged man with dark hair, wearing a white collared shirt and a dark patterned tie. He has a serious expression and is looking directly at the camera.

კერ ნახა ის დაპირება, საღაც სამეგ-
რელო აფხაზებისთვის მიმზიდველი
უნდა გამხდარიყო ეკონომიკურად.
პირიქით, სამეგრელო უფრო მეტმა
ტური არ მუშაობს. უბრალიდ, ყველა
ცდილობს ვიწრო ბარტიული ინტერე-
სიდან გამომდინარე დაითრიოს რაც
შეიძლება მეტი სავარგელი.

ადამიანმა დატოვა. განსაკუთრებით, „ნაციონალების“ წინააღმდეგ ვინც იძრძოლენენ, მათი ლირსება კიდევ ერთხელ საგანელიძემ და „ქართულმა ოცნებამ“ შელახ. მათ უთხრეს: ოქვენ ვერ მოიგეთ არჩევნები და არ ხართ „ქართული ოცნების“ სრულფასოვანი შევრცბიო. ეს გულანთხებული ხალხი დატოვეს „ნაციონალების“ დასაცინად, „ქართულმა ოცნებამ“ ნაციონალებით გაჰქიდა გამარჯვებული პარტია, რომლის გამარჯვებაც იმ გმირებმა მოიტანეს, ვინც „ოცნებამ“ ქუჩაში გაყარა. გაყარა, როგორც კეთრინები. არ ახალია, რომ რევოლუცია ჭამს თავის გმირებს, მაგრამ იმ გმირებისგან რატომ უნდა ითხოვდე სიყვარულს, ერთგულებას და პატივისცემას? ამ იმიზნებს აფირტოსათ უჩიშნა აუმისანი,

გამოიყენეთ ასეთი და ასეთი სახის საკუთრივი გადასახვას, რომელიც ახლოსაც არ გაყარებია „ოცნების“ შტაბს არჩევნებამდე და მხოლოდ იმიტომ ნიშნავ, რომ შენი მე- გობარია, შენთან რეზიგნ უთაბაშია, ან შენი ყოფილი ბიზნეს-პარტნიორია და მნიშვნელობა არა აქვს, ის „ნაციონა- ლების“ შემსრულებელი იყო, თუ დამ- კვეთი. ასევე იქნა დაშვებული დიდი შეკდომა, როცა მათი ლი ეშველონების ჩინონები კვება დაიწყეს სამართლია- ნობის აღდგენა თავითნოთი პირადი საქ- მებიდან, ხოლო უბრალი მომავალდავი ადამიანების ჩამოდეს თარიზე.

— ბოლო კითხება: დაიგოთ საგანელიძეს ხშირად საყვედლურობენ მედიასა და სოციალურ ქსელებში. თქვენც გაქვთ, აღათ, მის მიმართ პრეტენზიები, სხვაგვარად საგანელიძის კრი-

მთვლილობრივი ეკონომიკური კანზისი და საქართველო

ତାନାମ୍ବେଦରୁଣ୍ୟ ଶ୍ଵାସଫ୍ଲାଇୟ କ୍ଷରିନାମ୍ବ-
କୁରୀ କ୍ରିଠିସିଲି ଦିରିତାତା ମିଶ୍ରିତାତ
ମିହିଙ୍ଗୁଲିଲା ଅଧ୍ୟରିଗ୍ଯିଲି ଉଥିଲ୍ବୋଲ୍ପିଲି
ଦାନାମ୍ବେଦରୀ କ୍ରମିକନ୍ୟେବଳେ Fannie mae-ଲା
ଦା Freddie mac-ଲା ଗ୍ରାଉଥରେବ୍ୟଲି, କ୍ଷିତିର
ଶ୍ଵେତକ୍ଷୟଗ୍ରାହି — ଏହାପରିବାନ୍ଧିତିରେବାନ୍ଧି
ମନ୍ତ୍ରମେଧ୍ୟବା, କ୍ରିଧାରି, ନିର୍ମାଣକାରୀଙ୍କିଲି
ଦ୍ୱାରା ରୂପରୂପକରିତ ଗ୍ରାହିଦିବା, ମିଳିଲି
ଗ୍ରାହିମ୍ବେଶିର୍ବାଲାନ୍ଧବା, ସାକ୍ଷ୍ରେଧିତୀରେ ଦା ସାନ୍ଦ-
ଗ୍ରେସଟ୍ରୀପିଲି ଫ୍ରେନ୍କପ୍ରିଯିବଳି ଶେରିଷ୍ଟମା-ଏର୍ବା.
ରୂପାଚ ମନ୍ତ୍ରମ୍ବେଶିର୍ବାଲାନ୍ଧିଲାଇବାକାରୀ ଦାନାମ୍ବେଦରୀ
କ୍ରିଧାରିତୀରେବଳି ଲାଗୁବା ଗାମାର୍କିତିବା ଦା
ମନ୍ତ୍ରମେଧ୍ୟଗ୍ରାହି ଦାନାମ୍ବେଦରୀଙ୍କ ମନ୍ତ୍ରମେଧ୍ୟବଳିଲା
ମନ୍ତ୍ରମେଧ୍ୟଗ୍ରାହିତା କରିବା ଗାମାର୍କିତିବା.

Moody's-ს ხურიად არასწორი შეფასებები და, რაც ყველაზე მთავარია, აშშ-ს მარტ-გულირებელი სამსახურების („ვედრა-ლური რეზერვების სამსახური“) მიერ პროცესების იგნორირება, უმოქმოდება, მათი გაუმართავი და უპასუხისმგებლო საქმიანობა. ასევე მსხვილი საინვესტიციო ბანკების **Bear steams, Goldman Sachs, Lehman Brothers, Merrill Lynch** და **Morgan Stanley**-ს საკუთარი კაპიტალის მცირე მოცულობა მოზიდულ სახსრებთან შედარებით, როდესაც ერთ დოლარ საკუთარ სახსრებზე, დაახლოებით, 40 დოლარი აქტივი მოდიოდა. ექსპერტების გამოთვლით, მათ ბალანსზე არსებული ზოგიერთი აქტივების გაუფასერებას 3%-ით შესაძლებელი იყო კომპანიის მთლიანი გაყიდვების გამოეწვია. კრიზისამდე აშშ-ში იპოთეკური კრედიტები ძალიან იაფი იყო — წლიური 5%, თანაც ადგილობრივი კანონმდებლობით, იპოთეკით დატვრითული ქონების გაყიდვის შესაძლებლობა არსებობს. იპოთეკური პროგრამები სხვა მხრივც ძალიან მოქნილი იყო. მაგალითად, მომხმარებელი პირველ წლებში ძალიან მცირე თანხს იხდიდა. ეს ყველაფერი მაცდლურად გამოიყერებოდა მოსახლეობისათვის და რომ არა აშშ-ის იპოთეკური ობლიგაციები, რომელიც ქვეყნის მთავარი საფონდო და საიმედო ინსტრუმენტია, ეს კრიზისი, შეიძლება, ასეთი კატასტროფული არ ყოფილიყო.

გაციები იყიდეს
უსმევილესმა
ფინანსურმა ინ-
სტრუქტურებმა და
გავრცელდა არა
მარტო ამერიკის
კონტიგენტზე,
არამედ — ეჭვისა-
შიც, „დომინოს“
პირნაციით.

დღიდან ფინანსური ზარალი მიიღეს
ისეთმა ფინანსურმა ისტურებმა, რო-
გორიცა გერმანული ბანკი „IKB“, საბან-
კო კონცერნი „Commerzbank“, საერთაშო-
რისო ჰოლდინგი „Allianz“. მათ მიცვენენ
საქართვის მიწების ბანკი და დუბლინის
კომერციული ბანკი „Ormond Quay“. დაზა-
რალებულთა შორის აღმოჩნდნენ მსოფ-
ლიოში უმსხვილესი ბანკები „Deutsche
Bank“ და სხვა. ამ კრიზისში მთელი მსოფ-
ლიოს საბანკო სისტემა აღმოჩნდა ჩათ-
რეული, რამაც მოსახლეობაში პანიკა
გამოიწვია და ხალხმა თავისი ანაბრების
დაბრუნება მასობრივად მოიახოვა, რა-
მაც სიტუაცია კიდევ უფრო დამძიმდა.
უნდა აღინიშნოს, რომ ეკონომიკურ კრი-
ზისს გარკვეული ბიძები ამერიკის მიერ

2000-2007 წლებში განხორციელებულ-
მა ეკონომიკურმა პოლიტიკამაც მისცა.
რატომ არავინ ამავეიღობს ყურად-
ღებას იმზე, რომ დღევანდვლი კრიზი-
სის გამომწვევი მიზეზზ, ნაწილობრივ,
სწორედ აშშ-ის წინა აღმინისტრაციის
მიერ გადადგმული ნაბიჯები იყო.

სხვათა შორის, ჯერ კიდევ 2004 წელს
ცრნბილმა კონნომისტებმა, ნობელის პრე-
მისის ლაურეატმა პოლ კრუჟმანმა თავის
მინიოგრაფიაში „დიდყბული ტყუილი“
პირდაპირ მიანიშნა, რომ ამერიკისთვის
რთული იქნებოდა გატერილი საპენსიო,
სამედიცინო და სამხედრო პროგრამის
მომსახურება, რომელიც, ძირითადად, სა-
არჩევნო კამპანიის პარა-პროგრამა იყო.
მან მკაცრად გააკრიტიკა საშემოსავლო
და მემკვიდრეობით გადაცემული ქო-
ნების გდასახადების შემცირება, რომე-
ლიც, ძირითადად, მაღლშემოსავლიან
ფენას, ანუ მას შეეხო, ვისაც წელიწადში
მინიმუმ, 200000 აშშ დოლარი ჰქონდა,
დაბალმა და სშუალო შემოსავლიანმა
ოჯახებმა კი ეს შეღავათი ნაკლებად
იგრძნეს. და ბოლოს, იპოთეკური
ობლიგაციების გამომვება, რომელიც
შემდგომ შესყიდულ იქნა ეკროპისა და
სხვადასხვა ფინანსური ინსტიტუტების
მიერ, რითაც პროცესში ჩათრეულ იქ-
ნა მსოფლიო. სწორედ ამ მეცნიერება
იწინასწარმეტყველა, რომ ეს კონნომ-
კური პოლიტიკა ამერიკას ფინანსურ
ურისია მოსახურავა, შეიძლოს 10

კინ ამახვილებს
აზე, რომ დღე-
სის გამომწვევი
იბრივ, სწორედ
ნისტრაციის მი-
ნაბიჯები იყო.

კარგასანილობას ურთიერთსასპირისძირი რომ მოვლენები მოსდევს: ერთ მხრივ, მიმღინარეობს სხვადასხვა ქვეყნების შეუტნეობათა ინტეგრაცია, იქნება თავისუფალი ვაჭრობის ზონები, ხოლო მეორე მხრივ ცალკეული ქვეყნები ამჟამავნებენ მსოფლიო ბატონობის სურვილს. მსოფლიო ეკონომიკის გლობალიზაციის გაღრმავებამ თავისი ნეგატიური მხარეები მკაფიოდ გამოავლინა. კრიზისმა გადაინაცლა თოთქმის ყველა კონტინენტზე, შეირყა საბანქო სუქტორები აზიის უდიდეს ქვეყნებში — ჩინეთში, ინდოეთში, იაპონიაში, აგრეთვა მსხვილ ქვეყნებში — ბრაზილიაში, რუსეთში, კანადაში. კრიზისის მასშტაბურობად და გავრცელების სისწრაფეები მთავრობის დაბანეულობა გამოიწვია. თავიდან თითოეული სახელმწიფო ცდილობდა, დამოუკიდებლად შებრძოლებოდა კრიზისთვის პროექტებს.

მსოფლიო ვაჭრობის 80%) კრიზისის მძიმე შედეგების მაქსიმალურად შესარბილებლად გადამწყვეტი როლი შეასრულა. მიუხედავად იმისა, რომ თითოეულ ქვეყნას საკუთარი მიზნები და ამოცანები ჰქონდა, საბოლოო გადაწყვეტილების მიღება მაინც გრძინანი კონსენსუსით ხდებოდა, რაც, ძირითადად, კრიზისიდან გამოსავლის ძიების ჩველა ეტაპზე შემდევ მიმართულებებს მოიცავდა: ეკონომიკის სახელმწიფო სტანდარტება; საერთაშორისო ფინანსური ინსტიტუტების რეგულირების გამკაცრება და მათი საქმიანობის გამჭვირვალების გაზრდა; პროტექციონიზმის მინიმიზაცია ვაჭრობისა და ეკონომიკის სხვა სექტორებში. თანა-

ମେଧର୍ଲଙ୍ଗେ ଗଲ୍ପଦାଲୁରୀ କ୍ଷାନ୍ତିମିକ୍ୟାରି
କ୍ରିତିକିସିଲ୍ ବାଙ୍ଗାତାର୍ଥେବିଲ୍ ଫ୍ରଣ୍ଟ୍ରୀ, ମେଲ୍ଟାର୍
ଲିନ୍ଡମ ଗ୍ରେଟର୍ ବ୍ୟାର ଆରା ଲେଜ ଏବଂ ଲେଜ
„ମିଗାର୍ଟ୍ସ୍ୟେବଲ୍“ କ୍ରିନିସିଲ୍ କ୍ଷାନ୍ତିମିକ୍ୟାରି
ଟେକ୍ନିକିଲ୍ ଏବଂ କ୍ଷାନ୍ତିମିକ୍ୟାରି ଲାଇସ୍‌ଲିନ୍କର୍ବିଲ୍
ଆପିଲ୍ଗେବଲ୍ଲିନ୍କବିଲ୍ ଶ୍ରେଷ୍ଠ, କ୍ଷାନ୍ତିମିକ୍ୟାରି
ସ୍ଟ୍ରାବିଲ୍ଲିନ୍କର୍ ଫ୍ରେନ୍କ୍‌କ୍ରିନିକିର୍ବିଲ୍ ଆତମିଳିଲ୍
ମା-
ଗାଲିଟିପ୍ ପ୍ରାର୍ଥନାବାଦି. ମିଉହ୍ରାଦାବାଦ ମିନିସା,
ଖରମ ବିନ୍ଦୁର୍ବିଲ୍ ଏତ୍ତାବିନ୍ଦୁ ଚୋଗ୍ରୀର୍ଥି ବ୍ୟାକରିନ୍ଦ୍ରି-
ଲ୍ଯ ମେଘ୍ୟାନା ତାପ୍ତ ପ୍ରାକ୍ତବଦ୍ଧ ସାକ୍ଷେଲମିତ୍ରିତ୍ୟାନ
ମେରିଲିଦାନ କ୍ଷାନ୍ତିମିକ୍ୟାରି ହାର୍ଗ୍ରେଚ୍ରେ, ମାତ
ମାନିନ୍ତ ମନ୍ତ୍ରିତାତ ନିମ୍ନଲେଖିତ ନାବିକିଲ୍
ଗାଲାଦଗମା. ଅମିଲ ନାତେଲି ମାଗାଲିଟିନା
ଗ୍ରହମାନି, ଖରମ୍ଭାଲ୍ପିକ ଏକ ଅନ୍ତର୍ରେଖା ମିଲି-
ନ୍ତର୍ଦ୍ଵେବିଲ୍ ବାର୍ଷିକାବାଦ. ବିନ୍ଦୁର୍ବିଲ୍ ଏତ୍ତାବିନ୍ଦୁ ମାତ
କ୍ଷାନ୍ତିମିକ୍ୟାରି ଲାଇସ୍‌ଲିନ୍କର୍ବିଲ୍ ଏବଂ କ୍ଷାନ୍ତିମିକ୍ୟାରି
31 ମିଲିନାର୍ଦ୍ଦ ଗ୍ରହନାନି ଗ୍ରେମା, ଲାପ ଦାର୍ଶି-
ନ୍ଦ୍ରେବିଲ୍ ଏବଂ ମତ୍ରାର୍ଜ ମନ୍ତ୍ରାଲ୍ୟବିଲ୍ ପାଇଲା.
ଶେମଦ୍ରଗନ୍ଧିମି ଚାରାଦାଗିନ୍ଦ୍ରୀ 50 ମିଲିନାର୍ଦ୍ଦ-
ନାନି ସ୍ଟ୍ରାବିଲ୍ଲିନ୍କର୍ବିଲ୍ ଏବଂ କ୍ଷାନ୍ତିମିକ୍ୟାରି

100 მილიარდიანი
გარანტია სახელ-
მწიფოს მხრიდან
იმ ბანკებისათ-
ვის, ორმლებიც
გასცემდნენ კუ-
ლტურულ და კუ-
ლტურულ და კუ-
ლტურულ და კუ-

თათქმის ანალოგიური-ეკონომიკის მასტიმულირებელი ღონისძიებები გაატარეს სხვა სახელმწიფო ორგანიზაციების მიერთოდა მასტიმულირებელმა საინვესტიციო პოლიტიკა ხელი შეუწყო ეკონომიკის გამოცურცხლებას და შედარებით შეამსუბუქეს კრიზისების გალენა მსოფლიოზე. ეს უდაბოდ პოზიტიური იყო, თუმცა არსებობს ერთი გარემოება, რომელიც, ზოგადად, ეკონომიკურ თეორიაშიც კი ინვესტიციების განხორციელების თანმდევრი და რომელიც გარკვეულად ხელს უწყობს ინფლაციურ პროცესებს. ასეთი მოვლენა მსოფლიოში ერთხელ უკვე დაფიქსირდა, როდესაც გასული საუკუნის 40-50-იან წლებში ფულად-საკრედიტო პოლიტიკის როლი ეკონომიკაში სრულიად იგნორირებული იქნა და გაფრცლდა შეხედულება, რომ ივნებსტიციებსა და ფულის მასას შორის არის მხოლოდ ძალზე სუსტი კავშირი. აქედან გამომდინარე, ეკონომიკური სტაბილიზაციის პროგრამებში მთავარი მნიშვნელობა მიენიჭა ინვესტიციების საბიუჯეტო სტატულირებას, რამაც თანდათან დააგრძოვა ინფლაციური პოტენციალი, რომელიც შემდეგ რეა-

ლურად გამოვლინდა 70-80-იან წლებში — დიდი ინფლაციით. ე.ი. ასეთი დიდი ინტენსიური განვითარების შეშვება ერთდროულად, დიდი დოზით, რა თქმა უნდა, ერთის მხრივ, ხელს უწყობს ეკონომიკის გამოკოცხლებას, უმუშევრობის შემცირებას; ხოლო მეორე მხრივ, ინფლაციური პროცესების მასტიმულირებელია, რაც დღესაც სახეზეა. მსოფლიოს მრავალწლიანი გამოკლილება მოწმობს, რომ უმუშევრობის წინააღმდეგ ბრძოლა ნებისმიერი საშუალებებით, ხშირად მთავრდება ინფლაციის გაზრდით, შრომის მწარმოებლურობის შემცირებით, ბაზრის მოქნილობის შესუსტებით, რასაც საბოლოო ანგარიშით მივყავართ უმუშევრობის გაზრდასთან. აღსანიშნავია, რომ კრიზისმა ხელი შეუწყობა კალებული რეგიონების დაახლოებას და უკვე არსებული გაერთიანებების მჭიდროდ თანამშრომლობას და ერთიანი გადაწყვეტილებების მიღებას. მაგალითად, ოკეანის კვეუნები რომლებიც მსოფლიო სანაცობო მარაგის 70%-ზე მეტს აკიტროლებენ (ირანი, ერაყი, ყატარი, აღუირი, ანგოლა, ვენესუელა, არაბეთის გაერთიანებული სამიროები და სხვა) ცდილობენ, თავიანთ რიგებში გაერთიანონ მექსიკა, რუსეთი და სხვა... ასევე გამოიკვეთა მსხვილი ტრანსნაციონალური კომპანიების შექმნა, მაგალითად — შენხის ირგანვითარებას (რუსეთი, ტაჯიკეთი, უზბეკეთი, ყაზახეთი) აქცის სურვილი, ეგრძობასთან ერთად შექმნას ერთიანი ეროვნული ფული ბაზარი.

სოლომონ პაგლიაშვილი,
ელოს ტექნიკური უნივერსი-
ტული პროფესიონალი, ეკონომი-
რ მეცნიერებათა დოქტორი
(იბეჭდება შემოყვანით)

მინდია უგრეხელიძე:

მოსამართლეთა უმატავობა ფარული ჩანაწერითა დაგაცემაშეგული

შე-4 გვერდიდან

— ამაზე გამოიყენობამ უნდა იმუშაოს და შესაბამისის უწყებებმა გასცენ პასუხი, მაგრამ მე ერთი რამის თქმა შემძილია: დანაშაულებრივი რეჟიმის პირობებში მომშენევა მოსამართლეთავან, მიჭირს, დავასახლო ისეთი, რომელიც ასოლუტურად სუფთა იყო ყოველგარი გადაცემისაგან. კი, ბევრს პარადად არ ჩაუდერია დანაშაული და კოდვა არ აწეს კისერზე, მაგრამ, ვომეორებ, უმრავლესობას ადამიანთა კოდვაში ფეხი აქვს ჩადგული.

პირადაპირ შემიძლია, გითხრათ, რომ, როგორც „ნაცები“ მოვიდნენ ხელისუფლებაში, იმ დორიდან დაწყულ დარღვევები. მაგრამთავად, საქართველოს უწევასი სამართლოს და მთლიანი ეს სისტემა დაფინანსებული იყო არა ბიუჯეტიდან, არამედ — სორისის ფონდიდან, რაც მდგრადი გულისხმობას დანაშაულებრივ მიღობს. არსებობს მართლმასულების დამოუკიდებლობის ე.წ. გარანტიები და ერთ-ერთი მთავარი გარანტია არის სწორებ საბოლოო გარანტია. აი, ამის უცულებელყოფა მოხდა, რაც, ჩემი აზრით, უკვე იყო ანტისახლმწიფოებრივი, საზიანო ქმედება.

— წინასაარჩევნო პერიოდში ხელი-სუფლებამ სამართლებრივი პროცესის მორატორიუმი გამოიცხადა. როგორ ფიქრით, რაზ განაპირობა მართველი გუნდის ეს გადაწყვეტილება და რამდენიდან ლოგიკურია ის?

— რომ გითხრათ, მსგავსი პრეცედენტი ასებობს და მსმენია-მეთქე, არ ვიქები გულწრფელი. ყოველ შემთხვევაში, ჩემთვის არა ცნობილი. საერთოდ, მე ამ მორატორიუმის ინიციატივიში არ ვარ ჩახდული, ვინაიდან, მოგეხსენებათ, არანაირი ოფიციალური თანამდებობა არ მიკავა. უფრო მეტიც, მიზედავად ჩემი გამოცდილებისა, არავინ თავს არ იწუხები ჩემთა მოთაბირებით, არც დღვევანდელი მართლმასულების სისტემის შიდასამაშვერულოს ვიცხობ. ისე, გუმანით ვხვდები, რომ ეს გადაწყვეტილება მიღებით იოლია და შრომა ლარზე მეტი არ ლირს.

„საქართველო და მსოფლიო“

პირჩების რიცხვის მიზანი

რაჭელები ხელმომჭირნე ლიცენზიის მიზანის შემოწმების წინააღმდეგ უწინდინი დამწიფებების მიზანის შედეგად აღმოჩენა რაჭაში, კავალეტური სოჭია, რომლის თესლის თლულში აგროვებენ, პლანტაციებში კი დანიასა და გერმანიაში აშენებენ. სუსი ნორდინის სოჭის სახლოთაცა ცნობილი.

მას განსაკუთრებული ფერი და ფორ-

მა აქვს და სხვა სახეობებისგან განსხვავიბით, მასაც „ნაძვისხის“ მღებას სულ რამდენიმე წელიწადში შეიძლება.

სოჭის თესლი, ძირითადად, დანიში იგზვნება. ეს ქვეყანა კი წელიწადში მი-

ლიონის მიზანის შემოწმების მიზანის შემოწმების წელიწადში შეიძლება.

სოჭის თესლი, ძირითადად, დანიში იგზვნება. ეს ქვეყანა კი წელიწადში მი-

ლიონის მიზანის შემოწმების მიზანის შემოწმების წელიწადში შეიძლება.

სოჭის თესლი, ძირითადად, დანიში იგზვნება. ეს ქვეყანა კი წელიწადში მი-

ლიონის მიზანის შემოწმების მიზანის შემოწმების წელიწადში შეიძლება.

სოჭის თესლი, ძირითადად, დანიში იგზვნება. ეს ქვეყანა კი წელიწადში მი-

ლიონის მიზანის შემოწმების მიზანის შემოწმების წელიწადში შეიძლება.

სოჭის თესლი, ძირითადად, დანიში იგზვნება. ეს ქვეყანა კი წელიწადში მი-

ლიონის მიზანის შემოწმების მიზანის შემოწმების წელიწადში შეიძლება.

სოჭის თესლი, ძირითადად, დანიში იგზვნება. ეს ქვეყანა კი წელიწადში მი-

ლიონის მიზანის შემოწმების მიზანის შემოწმების წელიწადში შეიძლება.

სოჭის თესლი, ძირითადად, დანიში იგზვნება. ეს ქვეყანა კი წელიწადში მი-

ლიონის მიზანის შემოწმების მიზანის შემოწმების წელიწადში შეიძლება.

სოჭის თესლი, ძირითადად, დანიში იგზვნება. ეს ქვეყანა კი წელიწადში მი-

ლიონის მიზანის შემოწმების მიზანის შემოწმების წელიწადში შეიძლება.

სოჭის თესლი, ძირითადად, დანიში იგზვნება. ეს ქვეყანა კი წელიწადში მი-

ლიონის მიზანის შემოწმების მიზანის შემოწმების წელიწადში შეიძლება.

სოჭის თესლი, ძირითადად, დანიში იგზვნება. ეს ქვეყანა კი წელიწადში მი-

ლიონის მიზანის შემოწმების მიზანის შემოწმების წელიწადში შეიძლება.

სოჭის თესლი, ძირითადად, დანიში იგზვნება. ეს ქვეყანა კი წელიწადში მი-

ლიონის მიზანის შემოწმების მიზანის შემოწმების წელიწადში შეიძლება.

სოჭის თესლი, ძირითადად, დანიში იგზვნება. ეს ქვეყანა კი წელიწადში მი-

ლიონის მიზანის შემოწმების მიზანის შემოწმების წელიწადში შეიძლება.

სოჭის თესლი, ძირითადად, დანიში იგზვნება. ეს ქვეყანა კი წელიწადში მი-

ლიონის მიზანის შემოწმების მიზანის შემოწმების წელიწადში შეიძლება.

სოჭის თესლი, ძირითადად, დანიში იგზვნება. ეს ქვეყანა კი წელიწადში მი-

ლიონის მიზანის შემოწმების მიზანის შემოწმების წელიწადში შეიძლება.

სოჭის თესლი, ძირითადად, დანიში იგზვნება. ეს ქვეყანა კი წელიწადში მი-

ლიონის მიზანის შემოწმების მიზანის შემოწმების წელიწადში შეიძლება.

სოჭის თესლი, ძირითადად, დანიში იგზვნება. ეს ქვეყანა კი წელიწადში მი-

ლიონის მიზანის შემოწმების მიზანის შემოწმების წელიწადში შეიძლება.

სოჭის თესლი, ძირითადად, დანიში იგზვნება. ეს ქვეყანა კი წელიწადში მი-

ლიონის მიზანის შემოწმების მიზანის შემოწმების წელიწადში შეიძლება.

სოჭის თესლი, ძირითადად, დანიში იგზვნება. ეს ქვეყანა კი წელიწადში მი-

ლიონის მიზანის შემოწმების მიზანის შემოწმების წელიწადში შეიძლება.

სოჭის თესლი, ძირითადად, დანიში იგზვნება. ეს ქვეყანა კი წელიწადში მი-

ლიონის მიზანის შემოწმების მიზანის შემოწმების წელიწადში შეიძლება.

სოჭის თესლი, ძირითადად, დანიში იგზვნება. ეს ქვეყანა კი წელიწადში მი-

ლიონის მიზანის შემოწმების მიზანის შემოწმების წელიწადში შეიძლება.

სოჭის თესლი, ძირითადად, დანიში იგზვნება. ეს ქვეყანა კი წელიწადში მი-

ლიონის მიზანის შემოწმების მიზანის შემოწმების წელიწადში შეიძლება.

სოჭის თესლი, ძირითადად, დანიში იგზვნება. ეს ქვეყანა კი წელიწადში მი-

ლიონის მიზანის შემოწმების მიზანის შემოწმების წელიწადში შეიძლება.

სოჭის თესლი, ძირითადად, დანიში იგზვნება. ეს ქვეყანა კი წელიწადში მი-

ლიონის მიზანის შემოწმების მიზანის შემოწმების წელიწადში შეიძლება.

სოჭის თესლი, ძირითადად, დანიში იგზვნება. ეს ქვეყანა კი წელიწადში მი-

ლიონის მიზანის შემოწმების მიზანის შემოწმების წელიწადში შეიძლება.

სოჭის თესლი, ძირითადად, დანიში იგზვნება. ეს ქვეყანა კი წელიწადში მი-

ლიონის მიზანის შემოწმების მიზანის შემოწმების წელიწადში შეიძლება.

სოჭის თესლი, ძირითადად, დანიში იგზვნება. ეს ქვეყანა კი წელიწადში მი-

ლიონის მიზანის შემოწმების მიზანის შემოწმების წელიწადში შეიძლება.

სოჭის თესლი, ძი

